

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3214203961
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3214203961.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu Bc. H. P., bytom D. XXXX/X, L. nad L., právne zastúpený JUDr. Marekom Pavlíkom, advokátom, L. Novomeského 2695/1, Trenčín, proti žalovanému K. D., bytom P. XXXX/X, L. nad L., právne zastúpený JUDr. Jaroslavom Čollákom, advokátom, ul. Floriánska č. 19, Košice, o náhradu škody vo výške 9.428,21 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 13. apríla 2015, č.k. 6C/140/2014 -169, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti návrh zamietol p o t v r d u j e a vo výroku, ktorým z časti návrhu vyhovel mení tak, že žaloba žalobcu o zaplatenie 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplatenia s a z a m i e t a.

II. Žalovaný m á nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 13. apríla 2015, č.k. 6C/140/2014 -169 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti návrh zamietol a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 415, § 420 ods. 1, 3, § 442 ods. 1, § 444, § 445, § 446, § 449 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 85 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 2, 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. a § 142 ods. 2 O.s.p.. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade žalobca preukázal porušenie právnej povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví (§ 415 Občianskeho zákonníka), zo strany žalovaného, keď zákrok žalovaného na žalobcu počas futbalového zápasu dňa 27.10.2013 bol porušením pravidiel futbalu (jednak zo zápisu zo stretnutia vyplýva, že rozhodca tento zákrok posúdil žltou kartou, jednak aj svedok F. D., otec žalovaného, pripustil, že išlo o "faul", teda o porušenie pravidiel). To, že nešlo o agresívny, prípadne až likvidačný zákrok, ako tvrdil žalovaný, mohlo mať (a aj malo) význam pri posudzovaní prípadnej trestnej, ale nie občianskoprávnej zodpovednosti žalovaného. Podľa pravidiel futbalu a ich výkladu, ako ich zverejnil Slovenský futbalový zväz na stránke www.futbalsfz.sk, rozhodca posudzuje zakázanú hru v týchto troch kategóriách: "Nedbanlivý zákrok" znamená, že hráč preukázal nedostatok pozornosti alebo ohľaduplnosti, keď napádal súpera alebo zákrok vykonal neopatrne. Ak je zakázaná hra posúdená ako nedbanlivá, nie sú potrebné ďalšie disciplinárne sankcie. "Bezohľadný zákrok" znamená, že hráč zákrok vykonal bez ohľadu na možné nebezpečenstvo alebo dôsledky pre súpera. Hráč, ktorý hrá bezohľadným spôsobom, musí byť

napomenutý, pričom na napomínanie hráča sa používa žltá karta. "Zárok vykonaný neprimeranou silou" znamená, že hráč pri zákroku ďaleko presiahol akceptovateľnú mieru použitia sily, čím ohrozil bezpečnosť a zdravie súpera. Hráč, ktorý pri zakázanej hre používa neprimeranú silu, musí byť vylúčený z hry, pričom na vylúčenie hráča sa používa červená karta (pravidlo č. 12 "Zakázaná hra a nešportové správanie" a výklad k pravidlu č. 12). Ak teda rozhodca posúdil zárok žalovaného na žalobcu tak, že udelil žalovanému žltú kartu, vyplýva z toho, že konanie žalovaného posúdil ako bezohľadné, teda ako zárok vykonaný bez ohľadu na možné nebezpečenstvo alebo dôsledky pre súpera. V každom prípade - bez ohľadu na oprávnenosť udelenia žltej karty - medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že zo strany žalovaného išlo o porušenie pravidiel futbalu, za ktoré žalovaný nesie objektívnu občianskoprávnu zodpovednosť. Okrem vyššie uvedeného porušenia právnej povinnosti žalovaným žalobca preukázal aj vznik škody na zdraví a stratu príjmov v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, ako aj príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom tejto škody - k tomu žalovaný uvádzal, že zasiahol pravú nohu žalobcu predtým ako dopadla na zem, pričom táto sa po dopade na zem skrútila, v dôsledku čoho došlo k vzniku zranenia žalobcu. K zlomenine žalobcu nedošlo teda v dôsledku jeho kopnutia, ale až zotrvačnosťou a vykrútením pravej nohy žalobcu po dopade na zem. Bez ohľadu na mechanizmus zranenia súd dospel k záveru, že je daná príčinná súvislosť medzi porušením pravidiel futbalu žalovaným a vznikom zranenia žalobcu s následnou dočasnou pracovnou neschopnosťou. Pokiaľ by zo strany žalovaného nebolo došlo k nedovolenému spôsobu hry, nedošlo by k zraneniu žalobcu, a to ani v prípade, ak priamou príčinou pádu a zranenia žalobcu nebolo kopnutie žalovaným, ale "drgnutie" do nohy žalobcu a následná strata rovnováhy (samotný žalovaný priznal, že zasiahol pravú nohu žalobcu). Podstatné je, že aj v takom prípade išlo o nedovolený spôsob hry ("faul"), a teda o porušenie prevenčnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka žalovaným, v dôsledku ktorého došlo k zraneniu žalobcu a k jeho následnej dočasnej pracovnej neschopnosti. Žalovaný nepreukázal, že vzniknutú škodu na zdraví žalobcu nezavinil podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že návrh je dôvodný, pokiaľ ide o jeho základ (zodpovednosť žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi na zdraví vrátane bolestného a za následnú stratu na zárobku v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti). Pokiaľ ide o rozsah škody, súd považoval za nesporné hodnotenie bolestného 180 bodmi podľa lekárskeho posudku o bolestnom, teda náhradu za bolesť vo výške 180 bodov × 16,10 eur/bod = 2.898,00 eur. Takisto nesporné bolo zaplatenie sumy 50 eur ako poplatku za tento posudok, náklady na nákup liekov v sume 17,27 eur. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú náhradu cestovného za cesty motorovým vozidlom, súd mu priznal náhradu cestovného 78,94 eur. Súd v časti nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti návrh zamietol. Rovnako zamietol žalobu v časti nároku žalobcu na náhradu za stratu na zárobku počas jeho pracovnej neschopnosti. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd nemohol priznať nárok na úrok z omeškania od 28.10.2013 tak ako to žiadal žalobca. Podľa posúdenia súdu sa žalovaný preukázateľne dozvedel o nároku na náhradu škody až dňom doručenia mu návrhu (žaloby), čo bolo 10.10.2014. Uvedeným dňom mal žalovaný plniť žalobcovi náhradu škody (v tej časti, v ktorej má na ňu nárok), teda nasledujúcim dňom (11.10.2014) sa žalovaný dostal do omeškania. Súd preto priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania od 11.10.2014. Pokiaľ ide o výšku úroku z omeškania, základná úrokovvej sadzba Európskej centrálnej banky platná k 11.10.2014 bola 0,05 %, preto v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. má žalobca nárok na úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne. Vo zvyšnej časti úrokov z omeškania súd žalobu zamietol, pretože ako vyplýva z vyššie uvedeného žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom uplatnenia nároku na náhradu škody u žalovaného.

2. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudkom z 18. mája 2016, č.k. 5Co/526/2015-221 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s konštatovaním porušenia prevenčného ustanovenia podľa § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) zo strany žalovaného predchádzať vzniku úrazom. V podstate považoval „faul“ žalovaného voči poškodenému žalobcovi za rozhodujúcu skutočnosť. Krajský súd po preskúmaní veci a postupu konajúcich správnych orgánov na odôvodnenie výroku svojho rozhodnutia v reakcii na námietky žalovaného v podstatnom uviedol, že „všeobecne pri športe pravidlá športovej hry, aj keď nie sú predpismi, predstavujú základný hráčmi tejto hry (väčšinou implicitne, samotnou účasťou v športovom zápase) odsúhlasený katalóg povinností hráčov, ktorých dodržiavanie má za cieľ okrem zachovania atraktívnosti daného športu tiež predchádzanie škodám na zdraví hráčov. Nedodržanie pravidiel hry potom aj podľa odvolacieho súdu znamená konanie odporujúce povinnosti prechádzať hroziacim škodám, t. j. povinnosti uloženej ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka.“. Odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že k zlomenine žalobcu nedošlo v dôsledku jeho kopnutia, ale až zotrvačnosťou a vykrútením pravej nohy žalobcu po dopade na zem. Tiež bol toho názoru, že ak rozhodca posúdil zárok žalovaného udelením

žltej karty, tým posúdil konanie žalovaného za bezohľadné. Žalovaný vykonal zákrok bez ohľadu na možné nebezpečenstvo alebo dôsledky pre súpera. Dospel k záveru, že žalovaný v konaní nepreukázal, že vzniknutú škodu na zdraví žalobcu nezavinil podľa § 420 ods. 3 OZ.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom zo dňa 12. novembra 2021, sp.zn. III. ÚS 21/2021- 56 výrokom 1. rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/526/2015 z 18. mája 2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Výrokom 2. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/526/2015 z 18. mája 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Výrokom 3. uložil Krajskému súdu v Trenčíne povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania 160,25 eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Výrokom 4. vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. V odôvodnení uviedol, že po preskúmaní námietok a argumentov sťažovateľa, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa v plnej miere stotožnil s právnym názorom okresného súdu, považuje právne závery krajského súdu za ústavne neudržateľné. K tomuto záveru ústavný súd dospel aj napriek rozsiahlemu spracovaniu rozhodnutia krajským súdom (v počte strán 23 strán). Odôvodnenie napadnutého rozsudku je arbitrárne, a to z dôvodov, ktoré ústavný súd predostrie v ďalších bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia. Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí (§ 415 OZ). Na porušenie citovanej všeobecnej prevenčnej povinnosti sa vyžaduje, aby porušenie pravidiel športovej hry viedlo ku škode na zdraví. Pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti je teda potrebné také konanie spoluhráča, ktoré možno z objektívneho hľadiska označiť za nedovolený a zakázaný spôsob hry, ktorý je v rozpore s pravidlami hry. Nie každé porušenie pravidiel hry je aj porušením prevenčnej povinnosti. Na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti nestačí akékoľvek konanie porušujúce pravidlá hry, ale toto porušenie musí dosiahnuť určitý stupeň závažnosti. Ak krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že k zraneniu žalobcu nedošlo v dôsledku konania sťažovateľa (jeho kopnutia), ale až zotrvačnosťou a vykrútením pravej nohy žalobcu potom, ako dopadol na zem, ústavný súd musí za svojvoľné považovať kvalifikovanie zákroku sťažovateľa ako zodpovednosť za škodu. Nie každé porušenie pravidiel hry stavia konanie športovca

„za hranice“ samotného športu, ktorý nemožno riadne vykonávať bez energie, agresivity, rýchlosti, bleskových rozhodnutí, inštinktívnych reakcií, čo vo všeobecnosti treba považovať za nezlučiteľné s vyšším stupňom ohľaduplnosti voči telesnej integrite druhých a neustálym dodržiavaním pravidiel daného športu, ktorého cieľ nemožno dosiahnuť bez určitého stupňa „drzosti a trúfalosti“. Excesom nie je teda každé porušenie pravidiel hry, ale len také konanie, ktoré zjavne vybočuje s bežného spôsobu hry (rozsudok NSČR sp. zn. 25Cdo/493/2015). Vzhľadom na uvedené je potrebné situáciu sťažovateľa hodnotiť ako nešťastnú zhodu okolností, resp. náhodu, ktorej následky sú v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou a pričítajú sa tomu, komu sa prihodili (uznesenie NSČR sp. zn. 25Cdo/1462/2003). O význame otázky posudzovania podmienok vzniku zodpovednosti za športový úraz svedčí aj komparácia v kontinentálnom európskom právnom prostredí, ktorú ústavný súd využíva prirodzene len podporne: „Niet pochyb o tom, že futbal ako každá športová činnosť charakterizovaná súťaživosťou a určitým stupňom fyzického zápolenia medzi účastníkmi s cieľom dosiahnuť priaznivý výsledok zápasu, predstavuje riziko pre telesnú integritu hráčov, ktoré je však neodmysliteľnou súčasťou samotného výkonu tejto športovej činnosti, ktorá je určite povolená právnym poriadkom, ba dokonca až štátom podporovaná uznávaná...

Vychádzajúc z toho, že poškodenie fyzickej integrity hráča iným účastníkom predstavuje známe riziko a že hra sa vyznačuje typickými charakteristikami, pravidlami a kontextom, v ktorom sa odohráva, bude potrebné uplatniť čo najobjektívnejšie kritérium, ktoré posudzuje správanie hráča s ohľadom na existenciu úzkeho funkčného vzťahu medzi daným športom a škodovou udalosťou. Existencia takého funkčného vzťahu bude teda vylúčená, ak k predmetnému konaniu došlo s úmyslom zraniť poškodeného, prípadne s takým stupňom násilia, ktorý je nezlučiteľný so samotnou povahou konkrétneho športu.“ (Corte di cassazione, Cass. Civile, sez. III, 08-08-2002, n. 12012). Samotné porušenie pravidiel hry (žltá karta) ešte sama osebe nemôže stačiť na vyvodenie zodpovednosti za spôsobenú ujmu, avšak bude rozhodujúce, či medzi konaním a hrou existuje funkčný vzťah. Tento funkčný vzťah bude vylúčený, ak násilie alebo tvrdosť hry dosiahnu stupeň nezlučiteľný s povahou športu, okolnosťami daného konkrétneho zápasu alebo povahou jeho účastníkov. V posudzovanom prípade sťažovateľa došlo síce k porušeniu pravidiel hry, avšak použitý zákrok sa javí ako funkčne prepojený s cieľom hry (nešlo o taký exces, ktorý by bol pri futbale neobvyklý). Podľa Provinčného súdu v Granade (SAP GR 398/2016, 04/03/2016) aj v prípade takých zákrokov, pri ktorých dôjde k

porušení pravidiel hry, to samo osebe nebude stačiť na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti, pokiaľ daný zákrok možno považovať za bežne sa vyskytujúci pri tejto športovej činnosti a absentuje úmysel alebo hrubá nebanlivosť vo vzťahu k následku konania (pozri aj Provinčný súd vo Valencii, SAP V 561/2017, 14/02/2017). Článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie priznáva športu ako celku, teda aj všetkým vzťahom vyskytujúcim sa v jeho množine, isté osobitné, špecifické postavenie. To znamená, že ani činnosťou súdov pri prejednávaní športových sporov nemôže dochádzať k mechanickej aplikácii zákonných predpisov na vzťahy vyskytujúce sa v oblasti športu. Takýto pozitivistický prístup by mohol viesť k nelogickým záverom. Pozornosťou ústavného súdu neušlo, že v trestnej rovine bolo trestné oznámenie, ktoré podal žalobca na sťažovateľa, odmietnuté, keď vyšetrovateľ dospel k záveru, že k zraneniu došlo zhodou okolností, ktoré sa vyskytli v zápale športového zápolenia. Ústavný súd konštatoval, že futbal je športom, v ktorom počas riadne a legitímne organizovanej súťaže a zápasu dochádza k fyzickým kontaktom. V priebehu hry sú hráči vystavovaní množstvu osobných súbojov, v ktorých sú konfrontovaní s fyzickou kondíciou svojho súpera, pričom každý hráč si musí byť vedomý nebezpečenstva vzniku zranenia. Inak povedané, nástup do zápasu automaticky znamená uzrokovanie s tým, čo sa môže v zápale boja stať. Hektickosť a osobitná povaha futbalu hráčov núti v zlomku sekundy zvážiť možné príležitosti a riziká. Tým kladie vysoké požiadavky na fyzickú aj psychickú silu, rýchlosť, obratnosť a telesné nasadenie, keďže zápas o loptu úplne bežne kreuje situácie, ktoré oko diváka priťahujú. Boj o loptu prináša aj neprijemné strety a medzi najbežnejšie vyjadrenia týchto stretov patria prerušenia hry. Nejde však o nič výnimočné a futbal má vytvorené štandardné mechanizmy, ktorými sa prerušenie hry, ošetrovanie alebo poklesok v rámci pravidiel rieši. Nemáme na mysli hneď rokovania disciplinárnych komisií, ale skôr bežné inštitúty, ktoré vie aplikovať priamo arbitri na ihrisku.

Ide napríklad o zohľadnenie priebehu zápasu nadstavením hracieho času nad rámec štandardnej dĺžky polčasu. Ústavný súd akcentuje, že zranenia k športu patria a sú jeho nevyhnutnou súčasťou. Pokiaľ sa športovec (či už rekreačný alebo profesionálny) zapojí do zápasu, musí mu byť zrejmé, že jeho neopatrnosť alebo prílišná motivácia súpera sa môže skončiť potrebou ošetrovania alebo prípadne aj dlhšou rekonvalescenciou. Aj dianie na trávnikoch najlepších svetových súťaží nám naznačuje, že ošetrovanie futbalistov priamo na hracej ploche alebo ich odnos na nosidlách nie sú ničím výnimočným a stáva sa to aj najväčším hviezdám daného športu. Dokonca sa dá uviesť, že tí najlepší sú objektom ataku za každú cenu a častokrát ide o zákroky tvrdé a bez milosti. Fyzická dispozícia je práve vo futbale typická tým, že nie je rozhodujúca. Platí, že nie každý zákrok v rozpore s pravidlami je za hranicou zlučiteľnosti zákroku s povahou a cieľom hry a so sankciami, akými sú žlté a červené karty alebo trestné kopy. Nie každý rovnako absolvuje porovnateľný stret s loptou, a teda veľa záleží od okolností prípadu, akými sú fyzická i odborná dispozícia hráča, intenzita vzájomného stretu hráčov, miera nešťastnej náhody. Aplikujúc uvedené východiská na posudzovanú vec, žalobca sa zranil v zápale boja o loptu. Sťažovateľ neútočil na žalobcu mimo hry a mimo súboja o loptu žalobcu ani nekopol. Zdá sa, že žalobca doplatil na nešťastný dopad nohou na zem. Použitie varovania ergo trestu vo forme udelenia karty potvrdzuje porušenie pravidiel futbalu, no takých, ktorým sa futbal ako kontaktný šport nevyhne. Nešlo o útok mimo hry ani iný exces, ktorý by isteže prichádzal do úvahy aj ako porušenie povinnosti predchádzať škodám podľa § 415 OZ. Ústavný súd poukázal na judikát R 16/1980, podľa ktorého: „Nedodržanie pravidiel športovej hry (napr. futbalu) spočívajúce v použití pravidla nedovoleného (zakázaného) spôsobu hry, treba posúdiť ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví (§ 415 OZ). V dôsledku toho ide o porušenie právnej povinnosti, ktorá zakladá zodpovednosť za škodu (§ 420 ods. 1 OZ).“ Stále je jeho aplikácia aktuálna, no z pohľadu ústavného súdu sa žiada komplementárne dodať, že nie každý, ale len ten najextrémnejší faul bude naplnením hypotéz § 415 a § 420 OZ. Je potrebné si totiž uvedomiť, že vstup do športovej arény, ktorý by bol determinovaný strachom z eventuálnych civilnoprávných sankcií, by v konečnom dôsledku útočil na samú podstatu športu, čím by v extrémnom prípade aj zničil krásu športu ako takého. V posudzovanej veci bol predmetom sporu zákrok pri futbale, no je dôležité zohľadňovať športy, pri ktorých je intenzívny fyzický kontakt dokonca kľúčovou súčasťou hry, napríklad americký futbal, hokej, hádzanú alebo rugby. Ešte zložitejšia situácia je pri športoch bojových, kde je samotný boj podstatou športu. Nie je totiž akceptovateľné a bolo by vcelku absurdné, aby štandardným vyvrcholením športového zápolenia bolo zasadnutie sudcu priamo na štadióne, ktorý by prejednal zákroky zo zápasu, ktorý sa práve skončil. A práve k tomuto by sa prílišne voľným výkladom § 415 OZ vo vzťahu ku kontaktnému športu mohol ústavný súd nechcane priblížiť. Vstup občianskoprávnej zodpovednosti za škodu teda možný je, no je potrebné zvažovať, kedy je ten exces tak výnimočný, že by sa mala aktivovať občianskoprávna zodpovednosť medzi futbalovými hráčmi, a tým aj možnými súdnymi procesmi. Dokonca ani situácia, keď uteká útočník sám na brankára a obranca namiesto lopty kopne priamo do nôh odzadu, nemusí byť prípad tohto excesu, lebo aj s týmto zrejme musí šikovný útočník počítať, rovnako ako sa počíta aj s penaltou. Iná by bola situácia,

keby obranca volil brutálnejšiu formu, napríklad kop odzadu priamo nie do hráča mimo sféru lopty, tam by aplikácia § 415 a § 420 OZ bola bezpochyby namieste. Vrátiac sa k posudzovanej veci, ústavný súd uviedol, že zmysel a cieľ kontaktného športu, akým je futbal, nepredpokladá, či už na súťažnej, ale aj rekreačnej úrovni, aby sa hráči nechávali poisťovať pre prípad, že protihráč utrpí zranenie počas športového zápalenia

(tým vznik zodpovednosti za škodu). Opačné poňatie ustanovenia § 415 OZ v okolnostiach prípadu je proti samej podstate ustanovenia § 415 OZ, čím ale takáto interpretácia nadobúda ústavnoprávny rozmer (interpretácia proti samej podstate právnej normy). Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci išlo o kontaktný súboj o loptu, a teda nemožno uzavrieť, že k poškodeniu žalobcu došlo z viny sťažovateľa, ale v zápale boja. Nešlo teda o potrebný zjavný exces výnimočného charakteru. Súčasne je potrebné subsidiárne dodať, že nie je možné vyvodiť zodpovednosť ani z povesti žalobcu ako hrubého hráča. Ak platí, že vždy sú dôležité konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, v týchto športových kauzách toto konštatovanie platí ešte niekoľkonásobne viac. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri odôvodňovaní svojho napadnutého rozsudku postupoval pri aplikácii ustanovenia § 415 OZ proti jeho podstate (hmotnoprávna arbitrážnosť). Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie, a nie za relevantný návrh, o ktorom môže ústavný súd rozhodnúť. Totiž rozhodnutie vo veci sťažovateľa o zaplatení náhrady škody patrí do výlučnej právomoci všeobecných súdov, nie do právomoci ústavného súdu. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľ ich porušenie argumentačne odvíja od namietaného porušenia svojich práv procesnej povahy. Keďže ústavný súd vo výrokovej časti zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, čím vytvoril priestor na vecne prejednanie žaloby, a preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovetl.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd opätovne preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplatenia podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu v tejto časti zamietnuť a vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou dňa 1.10.2014 domáhal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 9.428,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 28.10.2013 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 27.10.2013 na futbalovom ihrisku v Horných Našticiach počas futbalového zápasu v dôsledku nedovoleného zákroku žalovaného utrpel dvojitú zlomeninu pravého predkolenia s následným operačným zákrokom a začiatkom liečenia od 27.10.2013. Liečenie bolo ukončené dňa 13.6.2014. V roku 2015 je plánovaný opätovný operačný zákrok z dôvodu odstránenia kovovej fixácie s opätovnou liečbou. Na základe toho podal dňa 15.11.2013 trestné oznámenie, ktoré Okresné riaditeľstvo PZ v Bánovciach nad Bebravou odmietlo. Podľa žalobcu došlo zo strany žalovaného k zavineniu z nedbanlivosti, nakoľko sa jedná o dlhoročného hráča futbalu, ktorý by mal vedieť, že takéto zákroky sú posudzované ako faul (porušenie pravidiel hry), preto sa od takejto osoby vyžaduje určitá miera opatrnosti a zodpovednosti. Pre hráča nedodržanie pravidiel hry znamená zanedbanie povinnosti predchádzať hroziacim škodám (§ 415 Občianskeho zákonníka). Následkom tohto nešportového zákroku bol žalobca dlhodobo vyradený z pracovnej činnosti, čo mu ako živnostníkovi spôsobilo nemalé problémy, nakoľko zo Sociálnej poisťovne nedostával náhradu mzdy ani mu nebola vyplácaná PN, musel si platiť odvody a takisto stravu a bývanie. Ďalej mu bolo znemožnené spoločenské a športové uplatnenie, je tu reálna hrozba, že k športu sa už nemusí dostať v takom rozsahu ako pred zákrokom, a to nielen v oblasti futbalu, ale aj v bojových umeniach - karate, kde je stále registrovaný. Z uvedených dôvodov žiadal náhradu odškodného, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 13. apríla 2015, č.k. 6C/140/2014 -169 žalobe z

časti vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudkom z 18. mája 2016 č.k. 5Co/526/2015- 221 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s konštatovaním porušenia prevenčného ustanovenia podľa § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) zo strany žalovaného predchádzať vzniku úrazom.

6. Po opätovnom preskúmaní veci odvolací súd viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplatenia podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu v tejto časti zamietnuť a vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, a to s poukazom na závery prijaté Ústavným súdom SR v Náleze zo dňa 12. novembra 2021, sp.zn. III. ÚS 21/2021- 56 :

7. Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí (§ 415 OZ). Na porušenie citovanej všeobecnej prevenčnej povinnosti sa vyžaduje, aby porušenie pravidiel športovej hry viedlo ku škode na zdraví. Pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti je teda potrebné také konanie spoluhráča, ktoré možno z objektívneho hľadiska označiť za nedovolený a zakázaný spôsob hry, ktorý je v rozpore s pravidlami hry. Nie každé porušenie pravidiel hry je aj porušením prevenčnej povinnosti.

8. Na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti nestačí akékoľvek konanie porušujúce pravidlá hry, ale toto porušenie musí dosiahnuť určitý stupeň závažnosti. Nie každé porušenie pravidiel hry stavia konanie športovca „za hranice“ samotného športu, ktorý nemožno riadne vykonávať bez energie, agresivity, rýchlosti, bleskových rozhodnutí, inštinkívnych reakcií, čo vo všeobecnosti treba považovať za nezlučiteľné s vyšším stupňom ohľaduplnosti voči telesnej integrite druhých a neustálym dodržiavaním pravidiel daného športu, ktorého cieľ nemožno dosiahnuť bez určitého stupňa „drzosti a trúfalosti“. Excesom nie je teda každé porušenie pravidiel hry, ale len také konanie, ktoré zjavne vybočuje s bežného spôsobu hry (rozsudok NSČR sp. zn. 25Cdo/493/2015). Vzhľadom na uvedené je potrebné situáciu žalovaného hodnotiť ako nešťastnú zhodu okolností, resp. náhodu, ktorej následky sú v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou a pričítajú sa tomu, komu sa prihodili (uznesenie NSČR sp. zn. 25Cdo/1462/2003).

9. Samotné porušenie pravidiel hry (žltá karta) ešte sama osebe nemôže stačiť na vyvodenie zodpovednosti za spôsobenú ujmu, avšak bude rozhodujúce, či medzi konaním a hrou existuje funkčný vzťah. Tento funkčný vzťah bude vylúčený, ak násilie alebo tvrdosť hry dosiahnu stupeň nezlučiteľný s povahou športu, okolnosťami daného konkrétneho zápasu alebo povahou jeho účastníkov. V posudzovanom prípade žalovaného došlo síce k porušeniu pravidiel hry, avšak použitý zákrok sa javí ako funkčne prepojený s cieľom hry (nešlo o taký exces, ktorý by bol pri futbale neobvyklý).

10. Podľa Provinčného súdu v Granade (SAP GR 398/2016, 04/03/2016) aj v prípade takých zákrokov, pri ktorých dôjde k porušeniu pravidiel hry, to samo osebe nebude stačiť na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti, pokiaľ daný zákrok možno považovať za bežne sa vyskytujúci pri tejto športovej činnosti a absentuje úmysel alebo hrubá nedbanlivosť vo vzťahu k následku konania (pozri aj Provinčný súd vo Valencii, SAP V 561/2017, 14/02/2017).

11. Článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie priznáva športu ako celku, teda aj všetkým vzťahom vyskytujúcim sa v jeho množine, isté osobitné, špecifické postavenie. To znamená, že ani činnosťou súdov pri prejednávaní športových sporov nemôže dochádzať k mechanickej aplikácii zákonných predpisov na vzťahy vyskytujúce sa v oblasti športu. Takýto pozitivistický prístup by mohol viesť k nelogickým záverom.

12. Futbal je športom, v ktorom počas riadne a legitímne organizovanej súťaže a zápasu dochádza k fyzickým kontaktom. V priebehu hry sú hráči vystavovaní množstvu osobných súbojov, v ktorých sú konfrontovaní s fyzickou kondíciou svojho súpera, pričom každý hráč si musí byť vedomý

nebezpečenstva vzniku zranenia. Inak povedané, nástup do zápasu automaticky znamená uzrovanie s tým, čo sa môže v zápale boja stať.

13. Hektickosť a osobitná povaha futbalu hráčov núti v zlomku sekundy zvážiť možné príležitosti a riziká. Tým kladie vysoké požiadavky na fyzickú aj psychickú silu, rýchlosť, obratnosť a telesné nasadenie, keďže zápas o loptu úplne bežne kreuje situácie, ktoré oko diváka priťahujú. Boj o loptu prináša aj nepríjemné strety a medzi najbežnejšie vyjadrenia týchto stretov patria prerušenia hry. Nejde však o nič výnimočné a futbal má vytvorené štandardné mechanizmy, ktorými sa prerušenie hry, ošetrovanie alebo poklesok v rámci pravidiel rieši. Nemá sa na mysli hneď rokovania disciplinárnych komisií, ale skôr bežné inštitúty, ktoré vie aplikovať priamo arbitier na ihrisku. Ide napríklad o zohľadnenie priebehu zápasu nadstavením hracieho času nad rámec štandardnej dĺžky polčasu.

14. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí ďalej akcentoval, že zranenia k športu patria a sú jeho nevyhnutnou súčasťou. Pokiaľ sa športovec (či už rekreačný alebo profesionálny) zapojí do zápasu, musí mu byť zrejmé, že jeho neopatrnosť alebo prílišná motivácia súpera sa môže skončiť potrebou ošetrovania alebo prípadne aj dlhšou rekonvalescenciou. Aj dianie na trávnikoch najlepších svetových súťaží nám naznačuje, že ošetrovanie futbalistov priamo na hracej ploche alebo ich odnos na nosidlách nie sú ničím výnimočným a stáva sa to aj najväčším hviezdám daného športu. Dokonca sa dá uviesť, že tí najlepší sú objektom ataku za každú cenu a častokrát ide o zákroky tvrdé a bez milosti. Fyzická dispozícia je práve vo futbale typická tým, že nie je rozhodujúca.

15. Platí, že nie každý zákrok v rozpore s pravidlami je za hranicou zlučiteľnosti zákroku s povahou a cieľom hry a so sankciami, akými sú žlté a červené karty alebo trestné kopy. Nie každý rovnako absolvuje porovnateľný stret s loptou, a teda veľa záleží od okolností prípadu, akými sú fyzická i odborná dispozícia hráča, intenzita vzájomného stretu hráčov, miera nešťastnej náhody.

16. Podľa judikátu R 16/1980 : „Nedodržanie pravidiel športovej hry (napr. futbalu) spočívajúce v použití pravidla nedovoleného (zakázaného) spôsobu hry, treba posúdiť ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví (§ 415 OZ). V dôsledku toho ide o porušenie právnej povinnosti, ktorá zakladá zodpovednosť za škodu (§ 420 ods. 1 OZ).“ Stále je jeho aplikácia aktuálna, no z pohľadu ústavného súdu sa žiada komplementárne dodať, že nie každý, ale len ten najextrémnejší faul bude naplnením hypotéz § 415 a § 420 OZ. Je potrebné si totiž uvedomiť, že vstup do športovej arény, ktorý by bol determinovaný strachom z eventuality civilnoprávných sankcií, by v konečnom dôsledku útočil na samú podstatu športu, čím by v extrémnom prípade aj zničil krásu športu ako takého. V posudzovanej veci bol predmetom sporu zákrok pri futbale, no je dôležité zohľadňovať športy, pri ktorých je intenzívny fyzický kontakt dokonca kľúčovou súčasťou hry, napríklad americký futbal, hokej, hádzanú alebo rugby. Ešte zložitejšia situácia je pri športoch bojových, kde je samotný boj podstatou športu.

17. Nie je totiž akceptovateľné a bolo by vcelku absurdné, aby štandardným vyvrcholením športového zápolenia bolo zasadnutie sudcu priamo na štadióne, ktorý by prejednal zákroky zo zápasu, ktorý sa práve skončil. A práve k tomuto by sa prílišne voľným výkladom § 415 OZ vo vzťahu ku kontaktnému športu mohol ústavný súd nechcene priblížiť.

Vstup občianskoprávnej zodpovednosti za škodu teda možný je, no je potrebné zvažovať, kedy je ten exces tak výnimočný, že by sa mala aktivovať občianskoprávna zodpovednosť medzi futbalovými hráčmi, a tým aj možnými súdnymi procesmi. Dokonca ani situácia, keď útočník sám na brankára a obranca namiesto lopty kopne priamo do nôh odzadu, nemusí byť prípad tohto excesu, lebo aj s týmto zrejme musí šikovný útočník počítať, rovnako ako sa počíta aj s penaltou. Iná by bola situácia, keby obranca volil brutálnejšiu formu, napríklad kop odzadu priamo nie do hráča mimo sféru lopty, tam by aplikácia § 415 a § 420 OZ bola bezpochyby namieste.

18. Odvolací súd viazaný právnym názorom ústavného súdu po opätovnom preskúmaní veci a aplikujúc vyššie uvedené východiská na posudzovanú vec, dospel k záveru, že žalobca sa zranil v zápale boja o loptu. Žalovaný neútočil na žalobcu mimo hry a mimo súboja o loptu a žalobcu ani nekopol. Žalobca doplatil na nešťastný dopad nohou na zem. Použitie varovania ergo trestu vo forme udelenia karty potvrdzuje porušenie pravidiel futbalu, no takých, ktorým sa futbal ako kontaktný šport nevyhne. Nešlo o útok mimo hry ani iný exces, ktorý by isteže prichádzal do úvahy aj ako porušenie povinnosti predchádzať škodám podľa § 415 OZ. Teda v prejednávanej veci išlo o kontaktný súboj o loptu, a teda

nemožno uzavrieť, že k poškodeniu žalobcu došlo z viny žalovaného, ale v zápale boja. Nešlo teda o potrebný zjavný exces výnimočného charakteru. Súčasne je potrebné subsidiárne dodať, že nie je možné vyvodiť zodpovednosť ani z povesti žalobcu ako hrubého hráča. Ak platí, že vždy sú dôležité konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, v týchto športových kauzách toto konštatovanie platí ešte niekoľkonásobne viac. V danom prípade teda žalobca nepreukázal porušenie právnej povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví (§ 415 Občianskeho zákonníka) zo strany žalovaného, keď k poškodeniu žalobcu došlo v zápale boja a nešlo o potrebný zjavný exces výnimočného charakteru. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že nebolo preukázané porušenie právnej povinnosti žalovaným, nebolo dôvodné sa ďalej zaoberať vznikom škody na zdraví a stratou príjmov v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, ako aj príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym konaním a vznikom tejto škody, preto odvolací súd ďalej nepreskúmaval správnosť alebo nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej ustálil výšku náhrady škody a v ktorej vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Súd prvej inštancie v konečnom dôsledku správne teda vo zvyšnej časti žalobu zamietol, i keď z iných dôvodov, ktoré ustálil odvolací súd.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.044,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.044,21 eur od 11.10.2014 do zaplataenia podľa § 388 CSP zmenil a žalobu v tejto časti zamietol a vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v dôsledku dôvodne podaného odvolania žalovaného, priznal v konaní úspešnému žalovanému nárok náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).